

Університетський КУР'ЄР

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

виходить з вересня 1956 року

№4 (1986) 18 квітня 2016 року

www.nubip.edu.ua

ЗНАЙ НАШИХ!

ЛІДЕР ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Днями пройшла традиційна VII міжнародна виставка "Сучасні заклади освіти 2016". Участь у її роботі взяли багато провідних зарубіжних та вітчизняних навчальних закладів, в т.ч. і НУБІП.

За показниками освітньої, наукової, організаційно-виховної та навчально-методичної діяльності НУБІП визнано лідером вищої освіти України, що і підтвердило присудження гран-прі. Крім того, наш університет отримав сертифікат якості наукових публікацій та диплом за презентацію досягнень і впровадження педагогічних інновацій у національний освітній простір, а плідна організаторська діяльність ректора із забезпечення якості національної освіти відзначена почесною грамотою.

Дмитро Мотринчук

НАРОД І АРМІЯ

ВОЛОНТЕРИ

Завідувач філії наукової бібліотеки у навчальному корпусі № 6 Олена Литовченко і бухгалтер центрального складу університету Любов Пильгун нагороджені медаллю "За сприяння Збройним Силам України". Ця відзнака Міністерства оборони України - нагорода нашим колежанкам, які у свій вільний час працюють у волонтерському центрі "Маскувальний батальйон". На сьогодні він нараховує 40 активістів, які допомагають воїнам АТО. За період існування цього центру його волонтери виготовили 219 маскувальних сіток та 66 маскувальних костюмів "Кікімора".

Тетяна Кіцак,
директор наукової бібліотеки

УКРАЇНСТВО

З КРАКОВА - ДО КИЄВА: ВСТУПНИК ЛАМАЄ СТЕРЕОТИПИ

У останній на сьогодні "День відкритих дверей" до нашого університету завітали більше двох тисяч потенційних абітурієнтів, аби познайомитися з можливостями, які відкриває для них навчання в НУБІП. Один з них - Олександр Унольд, який нещодавно повернувся з Польщі, де був студентом одного з найкращих університетів.

- Олександр, де ти навчався в Польщі? І чому саме цю країну обрав?

- Навчався я у Ягелонському університеті (Краків) на факультеті політики. Протягом першого семестру вивчав польську мову на курсах. Опанував її на рівень B2 та отримав відповідний диплом.

Поїхав же навчатись до Польщі, бо маю польське походження (моя мама полька) і карту поляка. За переконаннями та порадами мами вирішив спробувати навчатись за кордоном. Я вбачав у цьому гарну можливість, і було б нерозумно її не використати. Під час проживання у Кракові дізнався дуже багато не лише про Польщу, але й про культуру, звичаї та рівень життя у інших країнах - зі мною в групі навчалися представники різних держав. Ба, навіть різних континентів: молодь з Північної Америки, Африки, Європи та Азії. Я вважаю, що цей час - "втрачений рік", як говорять деякі знайомі, - не пройшов для мене дарма, адже це великий досвід, який стане у нагоді в майбутньому.

- Чому повернувся в Україну? Особливо, якщо взяти до уваги, що економічна та політична ситуація в країні не найкраща?

- Я не міг вчинити по-іншому, адже саме Україну вважаю своєю Батьківщиною. І тепер не хочу кількох років звикати до іншої держави та її законів. Це безглуздо. Як писав український поет і журналіст Василь Симоненко, "можна все на світі вибирати, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину". Тому я

зробив вибір - повернутись в Україну та вступити тут до університету.

Згоден, наша держава переживає не кращі часи, але я вірю, що зовсім скоро у ній настане мир, стабільність та спокій. Зараз дуже важливо, щоб уся українська спільнота - а, значить і я - стала пліч-о-пліч і працювала на благо нашої країни. А не втікати, шукаючи кращого життя.

- Чому обрав для навчання саме НУБІП?

- Про ваш, а згодом, сподіваюся, і мій університет дізнався від знайомих. Вони його рекомендували, як вищий, де дають ґрунтовні знання і гарні перспективи на майбутнє. Потім вирішив дізнатись більш детально: знайшов сторінку університету в інтернеті, почитав про факультети, студентське життя. І ось я тут - приїхав подивитись все на власні очі. Познайомився з деканом агробіологічного факультету, поспілкувався з викладачами, послуухав ректора університету, детально ознайомився з умовами вступу та подальшого навчання. Мені дуже сподобалось.

- Яким бачиш своє майбутнє?

- Плани на майбутнє досить часто змінюються. Наразі точно знаю, що весь час приділю підготовці до ЗНО, щоб отримати якнайкращі бали. Хочу вступати на агробіологічний факультет та насолоджуватись студентським життям. Адже, окрім іншого, НУБІП надає багато можливостей для активного і змістовного дозвілля.

Розмову вела Ірина Білоус

НАУКА МОЛОДА

КРАЩІ В ЗАЛІКАХ - КОМАНДНОМУ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОМУ

Факультет тваринництва та водних біоресурсів приймав другий етап Всеукраїнської студентської олімпіади "Водні біоресурси та аквакультура".

За звання найкращого змагалися 33 переможці перших етапів з 11 вишів. За перемогу боролася і команда НУБІП у складі четвертокурсниць Ганни Нікопорової, Аліни Антоненко та Владислави Костюк. І успішно: дівчата посіли перше місце.

- Це єдина, до речі, жіноча команда у цьогорічних змаганнях, - говорить голова журі Микола Євтушенко. - І саме їм посміхнулася фортуна, вона ж бо теж жіночого роду..

Ганна виявилася кращою і в індивідуальному заліку, Владислава - у номінації "За краще вирішення практичних завдань з дисципліни "Розведення та селекція риб", а Аліна - з іхтіології.

Аліна Антоненко:

- Ще зі старшої школи знала, що буду навчатись саме у НУБІП, і саме на факультеті тваринництва і водних біоресурсів. Від популярних економіки і юриспруденції відмовилася відразу, тому що від природи - гуманітарій. А ще дуже люблю воду, море і все, що з ними пов'язане. А зараз, як переможець олімпіади, дуже ціню знання і зусилля мого викладача - доцента кафедри гідробіології та іхтіології Вікторії Валентинівни Цедик.

Ганна Нікопорова:

-Перед олімпіадою дуже хвилювалася, аж поки не побачила питання. А потім зрозуміла, що рівень підготовки дозволяє гідно представити і університет, і рідний факультет. Тому теж дуже вдячна своїй наставниці - доценту кафедри гідробіології та іхтіології Меланії Іванівні Хижняк.

Владислава Костюк:

-А мене готували двоє викладачів кафедри аквакультури - доцент Василь Олександрович Коваленко і асистент Аліна Володимирівна Ромаскевич. Два тижні практично щодня ми розглядали можливі завдання та практикувалися в лабораторіях. І не лише на факультеті, а й в університетській навчально-науковій лабораторії рибиництва у Немішаєвому. Тож у своїх силах була впевнена, хоча нотка сумнівів лишалась..

Серед ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації перше місце виборола команда Немішаївського агротехнічного коледжу, а її представник Роман Вознюк став кращим в індивідуальному заліку.

Ірина Білоус

Про решту переможців і призерів Всеукраїнських конкурсів і олімпіад з числа наших студентів читайте на стор. 6.

НАУКОВІ ГРАНТИ

На початку кілька слів пояснення ініціативи терміну "грантхолдер", що ввійшов до вживання в науково-освітньому середовищі з поширенням практики участі українців у міжнародних програмах. Про його значення неважко здогадатися: це сторона, основний координатор виконання проекту, яка отримує європейське фінансування і розраховується з партнерами-співвиконавцями.

На сьогодні маємо ситуацію, коли в Україні немає жодного університету, який би був грантхолдером, а з 130 заявок до міжнародних програм - лише 4 подалися як грантхолдери. Результатом цього буде відсутність розвитку навичок фінансового менеджменту в українських потенціальних лідерів наукових грантів.

З цього розпочав свою роботу круглий стіл "Роль грантхолдера в реалізації міжнародних проектів у

ПЕРЕД ТИМ, ЯК СТАНЕМО ГРАНТХОЛДЕРАМИ

контексті університетської автономії", організований Національним офісом Еразмус в Україні. До нього долучилися національні експерти з реформування вищої освіти, представники Представництва Європейського Союзу в Україні, Міністерства освіти і науки, Міністерства економічного розвитку та торгівлі, Міністерства фінансів, Державної казначейської служби, Державної фіскальної служби, ряду вищих навчальних закладів.

До речі, реєстрація до участі в роботі круглого столу була відкритою для будь-кого з бажаних на сайті Національного офісу Еразмус в Україні (<http://erasmusplus.org.ua/>). А всім, хто ще не зареєстрований на його сторінці для отримання новин, напевно рекомендуємо це зробити,

щоб бути в курсі можливостей реалізації права на академічну мобільність.

Серед виступів учасників на особливу увагу заслуговує проєкт реформування системи фінансування вищої освіти, представлений першим заступником міністра освіти і науки Інною Совсун. Теза, яка безпосередньо торкнеться кожного науково-педагогічного працівника: "У контексті запланованої реформи державного замовлення нова модель фінансування ВНЗ передбачатиме блочне фінансування університетів. Кожен виш матиме гарантоване фінансування до 80% у порівнянні з минулим роком та 20% - на основі результатів діяльності, в т.ч. кількості публікацій у міжнародних цитованих збірниках, показники інтернаціоналізації та частки коштів, отриманих з грантів на фінансування наукових досліджень (тобто на 1 "грантове" євро буде призначено 1 "державне" євро)".

Подібна система фінансування діє в усіх закордонних вишах, тому так зрозуміла її невідворотність в Україні. Тож чим швидше почнемо орієнтуватися в грантових конкурсах, вимогах до участі в них, опануємо мистецтво заповнення грантових заявок - тим більше шансів отримати достойне фінансування як з боку європейських грантових донорів, так і з боку держави.

Науково-практичний семінар "Участь української сторони в європейських грантових програмах", організований ННІ післядипломної освіти, виявився дуже затребуваним.

Його робота була уже інтенсивною. Три дні учасників знайомили з загальними правилами участі в міжнародних грантових програмах, особливостями різних конкурсів у межах двох найбільших європейських програм - "Горизонт-2020" та "Еразмус+", заповненням заявок грамотною англійською мовою. Вони також брали участь у практичних майстер-класах щодо пошуку потрібної інформації на порталі учасника "Горизонт 2020".

Досвід НУБіП щодо підписання договорів з закордонними університетами-партнерами в рамках "Еразмус+" представив проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародної діяльності та розвитку Вадим Ткачук. На сайті університету в розділі "Міжнародна діяльність" розміщена таблиця, де представлені всі актуальні договори нашого університету, які дозволяють реалізовувати взаємні обміни студентами, науковими і нау-

БАЖАЄТЕ ОТРИМАТИ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ГРАНТ?

ково-педагогічними працівниками. Останні, до речі, можуть виїжджати у рамках підписаних договорів на стажування або для проведення занять - від 5 днів до 2 місяців. Та ця інформація потребує доповнення щодо кількості місць за кожною опцією, вимог участі, необхідних документів (форми заявки, інструкції щодо її заповнення, CV учасника, адреси, на яку надсилати підготовлені матеріали для участі у конкурсі, та дедлайнів, після яких набір закінчується).

Гість семінару - директор Національного інформаційного центру зі співробітництва з ЄС у сфері науки і технологій Олена Коваль зауважила:

програма "Горизонт-2020" теж потребує системної просвітницької роботи та активного включення в підготовку заявок. До речі, у НУБіП теж створено 2 (всього в Україні їх 5) регіональних контактних пункти цієї програми.

"Горизонт-2020" діє з 2014 року, більшість конкурсів оголошується раз на два роки, тож на 2016-2017 рр. переважна більшість дедлайнів уже завершується. Тобто, по суті, лишилася остання (!) спроба стати учасниками конкурсів на 2018-2020 рр.

Було представлено весь інформаційний та нормативно-правовий ресурс щодо цієї програми, розроблений в Україні або перекладений українською мовою. Більшість матеріалів можна знайти за посиланнями <http://www.fp7-ncp.kiev.ua/index.php/uk/2020/page-199/>; <http://h2020.com.ua>; <http://www.fp7-ncp.kiev.ua>.

Наталія Демешкант, професор кафедри інноваційної діяльності в АПК

РЕАЛІЗУЮЧИ ПРОЕКТ UNIDO

На базі механіко-технологічного факультету спільно з ННІ післядипломної освіти пройшов навчальний тренінг за проектом UNIDO GEF "Підвищення енергоефективності та стимулювання використання відновлюваної енергетики в агрохарчових та інших малих та середніх підприємствах України", що виконується за грантом Агентства ООН з питань промислового розвитку та Глобального екологічного фонду.

Фахівці з виробництва та використання сільськогосподарської

продукції і викладачі вишів зібралися обговорити дуже широке коло питань - від технологій відновлюваної енергетики, виробництва та використання біодизелю, біоетанолу, біогазу та твердих видів палива до енергетичного аудиту та стандарту ISO 50001 і його впровадження в Україні.

Розглядалися актуальні розробки технології виробництва дизельного біопалива на основі рослинних олій та його використання в агропромисловому виробництві. Так, провели огляд сировини для виробництва біогазу та способи перероб-

ки відходів методом анаеробного зброджування, розглянули мікробіологічні основи процесу метанотворення та фактори, що впливають на ефективність виробництва біогазу, аналізували технології та технічні засоби виробництва біогазу та економічна ефективність функціонування біогазової установки.

У 2016 році такі тренінги заплановано провести ще для восьми груп слухачів.

Олег Марус, заступник декана факультету конструювання та дизайну

ГОСПОДАРЮЄМО

ЗАПРАЦЮВАВ ВЛАСНИЙ МЕБЛЕВИЙ ЦЕХ

Ідея його створення "носила у повітрі" вже давно. Адже проблема із забезпеченням меблями студентських гуртожитків, враховуючи студентську ментальність всіх поколінь, завжди стояла досить гостро. Та особливо загострилася вона, коли вишам заборонили закуповувати меблі за бюджетні кошти. Виходом зі становища могло стати власне їх виробництво. Тож на початку цього року, з ініціативи ректора Станіслава Ніколаєнка, і з'явився університетський меблевий цех.

Для його потреб придбали необхідне обладнання - станки та ручний електроінструмент, ввели штатні одиниці. Сьогодні тут працюють випускники магістратури кафедри технології деревообробки з відповідним досвідом. Начальник цеху Іван Сікорський, наприклад, крім університетського диплома, має за плечима профтехучилище і Житомирський технологічний коледж. До речі, саме за його ескізами і виготовляються корпусні меблі - шафи, столи, антресоли тощо. Технолог Богдан Мурга займався такими роботами, ще навчаючись у Малинському лісотехнічному коледжі. А от

третій їх колега - Андрій Перунський - тільки-но закінчує магістратуру на цій же кафедрі, та й він навчався свого часу у профтехучилищі та коледжі. Тож необхідні навички і кваліфікацію хлопці мають. А коли що незрозуміло, їм завжди прийде на допомогу куратор проекту: начальник столярного цеху Сергій Губар пропрацював на меблевому виробництві шістнадцять років.

Тож будемо з власними меблями. Тільки б не підвело фінансування, щоб можна було закуповувати потрібні матеріали.

Валентин Обрамбальський

СУБОТНИКИ ВИДАЛИСЯ УСПІШНИМИ

Студенти і викладачі всіх факультетів долучилися до традиційного квітневого суботника.

Так, на Алеї слави, прилеглій до 1-го навчального корпусу території трудилися студенти ННІ лісового та садово-паркового господарства і факультету землевпорядкування. Їх колеги з гуманітарно-педагогічного факультету плекали алею біля 15-го корпусу.

Незабаром святкуватимемо День Перемоги, тож факультет тваринництва і водних біоресурсів наводив лад на території Меморіалу пам'яті викладачам і студентам, які полягли на полях Другої світової. Також його колектив на клопотання керівництва Національного природного парку "Голосієво" взяв участь у прибиранні Голосіївського лісу.

Не відставали і решта факультетів та ННІ. Активно суботник пройшов і на території студмістечка. До

нього долучилися мешканці практично всіх гуртожитків.

Завершальним же акордом стала перевірка стану території університету комісією ректорату.

Наш кор.

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

Доцент кафедри конструювання машин і обладнання Юрій Ромасевич у свої 32 (!) роки - вже доктор технічних наук.

ЯК СТАТИ ДОКТОРОМ НАУК У 32 РОКИ?

Здобувши ступінь магістра у ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження, він прийшов до аспірантури кафедри конструювання машин і обладнання, захистив тут кандидатську дисертацію, за якихось п'ять років підготував докторську. Захищати її поїхав до Одеського національного політехнічного університету, де функціонує єдина в Україні спеціалізована вчена рада із захисту докторських дисертацій за спеціальністю "Піднімально-транспортні машини".

Ми поспілкувалися з наймолодшим доктором наук у університеті.

- *Юрію, наскільки я знаю, своєю кандидатську Ви захистили зовсім не за технічним напрямом. Що це за зміна пріоритетів?*

- Насправді і кандидатська, і докторська захищені з технічного напрямку. Однак зміна пріоритетів дійсно була: вищу освіту я здобув за спеціальністю "Енергетика сільськогосподарського виробництва", а наукова діяльність пов'язана з піднімально-транспортними машинами. Така зміна "кваліфікації" зайняла декілька років. Зате тепер наукові задачі можна ставити більш широ-

ко, тобто враховуючи не тільки механічну, а й енергетичну та інформаційну сторони проблеми.

- *У свої 32 Ви вже доктор технічних наук. У чому секрет такої кар'єрної наукової кар'єри?*

- Секретів немає, просто на всіх етапах наукових пошуків я відчував підтримку і допомогу близьких мені людей - батьків, дружини, колег, друзів. Та ключова роль тут належить моєму науковому наставнику - професору Вячеславу Ловейкіну. Пам'ятаю першу свою консультацію у нього, коли я тільки-но вступив до аспірантури. Вона змінила мій світогляд. Саме Вячеслав Сергійович пробудив у мені бажання наукового пошуку. Звичайно, без наполегливої щоденної праці успіху досягти не можна. Але мені пощастило: дуже люблю науковий пошук. Це прекрасне відчуття, коли відкриваєш те, про що ще ніхто не знає, а потім ділишся зі своїми колегами та студентами. Напевне, це і є головний стимул до розбудови кар'єри науковця.

- *Ви обрали за наукову тематику підвищення ефективності роботи вантажопідійомних машин. Чим зумовлений цей вибір?*

- Тим, що поєднує декілька напрямків: динаміку машин і механізмів, оптимальне та інтелектуальне керування рухом складних систем, розробку апаратної та програмної частин для реалізації заданого керування тощо. На даному етапі розвитку техніки неможливо досягнути підвищення ефективності роботи складних технічних систем без комплексного підходу. Коли постає задача підвищити ефективність роботи, наприклад, вантажопідійомного крана, то спершу необхідно посидіти над формулами: провести ґрунтовний динамічний і енергетичний аналіз його роботи та розв'язати оптимізаційні задачі. Після отримання результатів теоретичних розрахунків розробляється програмне забезпечення та підбираються необхідні апаратні засоби. Такий комплексний підхід до вирішення проблем функціонування сучасних технічних систем характерний для мехатроніки. До речі, у нас на кафедрі він останнім часом активно розвивається. Безпосередню участь у цих розробках беруть і студенти.

- *Яка прикладна цінність Ваших досліджень?*

- Отримані в результаті наукових досліджень розробки - це системи керування кранових механізмів, які дозволяють реалізувати їх оптимальні режими роботи. На даний момент виконано значну кількість як теоретичних, так і експериментальних досліджень. Усі вони переконливо свідчать, що перехід на запропоновані системи керування рухом кранів та іншого підйомно-транспортного обладнання дозволяє значно підвищити ефективність його експлуатації. Це проявляється у зниженні динамічних навантажень у елементах металоконструкції та приводі, підвищенні продуктивності роботи машини, покращенні умов роботи операторів-кранівників та збільшенні енергоефективності роботи обладнання.

На останньому я хотів би зупинитись детальніше. Уявіть собі ситуацію, коли витрачається певна енергія на переміщення вантажу. До неї необхідно додати ще й енергію, яка втрачається у приводах крана у вигляді тепла, тобто відбувається нагрівання двигунів. Перегрів двигунів викликає їх старіння. От і виникає така парадоксальна ситуація, коли за енергію, яка шкодить технічній

системі, користувач техніки повинен платити. Використання ж розроблених на кафедрі конструювання машин і обладнання систем керування дозволяє звести ці енергетичні втрати до мінімуму.

- *І про що зараз мріє молодий доктор наук Юрій Ромасевич?*

- Мрій багато. Багато задумів, які, сподіваюся, здійсняться у найближчому майбутньому. Є величезне бажання підвищити рівень своєї англійської, аби перечитати у оригіналі Хемінґуей або Чосера. Ще одна велика мрія - власне житло у столиці, бо зараз моя сім'я живе у Ніжині, тож у будні я їх, на жаль, не бачу. А взагалі хочеться, щоб на нашій землі скоріше запанував мир, а українська наука реалізувала свій величезний потенціал.

Розмову вела Ірина Білоус

МАЙБУТНЄ - ЗА КЛІТИННИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ

НУБіП - єдиний осередок з вивчення стовбурових клітин державним коштом

- *Анатолію Йосиповичу, Ви чимало зусиль доклали до дослідження стовбурових клітин. Чим зумовлений такий науковий інтерес?*

- Переконалий: майбутнє ветеринарної медицини - за клітинними технологіями. Їх розвиток упродовж останніх десятиліть дозволив створювати такі біофармакологічні препарати, які вирішують проблеми відновлення втрачених структур і функцій тканин тваринного організму. Тож необхідність подальшого розвитку цієї сфери ветеринарної медицини не викликає сумнівів. Однак недосконалість нормативно-правової бази суттєво гальмує впровадження результатів наукових досліджень у відновлювальній терапії, допускає безконтрольне використання стовбурових клітин, що робить цей метод потенційно небезпечним.

- *Засоби масової інформації дедалі частіше публікують інформацію про успішне застосування стовбурових клітин, зокрема в репаративній терапії. А як з цим безпосередньо в Україні?*

- Дійсно, у світі настає давно очікуваний науковий прорив, і незабаром матимемо давно омріяні надійні, екологічно безпечні методи відновлення втрачених тканин, органів і систем організму. Однак вітчизняна

наука в цій сфері, на жаль, не може порадувати. І якщо в гуманній медицині прогрес є (вже створено 12 науково-практичних центрів з вивчення стовбурових клітин, успішно використовуються методи регенеративної терапії), то стан справ у ветеринарії значно гірший. НУБіП України нині є першим і єдиним осередком з вивчення стовбурових клітин за кошти державного фінансування.

- *Очевидно, тому й вирішили створити центр стовбурових клітин?*

- З 2005 року в проблемній науковій лабораторії фізіології та експериментальної патології тварин в досить скромних умовах і за порівняно короткий проміжок часу вдалося досягнути вагомих і, причому, нових результатів. Встановлені умови отримання клітин від тварин різних видів з найвищою проліферативною функцією, розроблені методи застосування клітинного матеріалу, що дають найвищий відновлювальний ефект у лікуванні експериментально ушкоджених шкіри, суглобового хряща, сухожилків, нирок, печінки тощо. Результати наших досліджень захищені 20 патентами, оприлюднені у більш як 80 статтях, монографіях, знайшли схвальний відгук наукової громадськості. Крім того, з результатами цих досліджень захищено 5 кандидатських, підготовлена до захисту 1 докторська дисертація, проходять підготовку наукові кадри. Та зараз настає

У структурі факультету ветеринарної медицини створена навчально-наукова лабораторія "Центр клітинних технологій у ветеринарній медицині". У чому її унікальність, які завдання покладатимуться на неї? - з цим "Університетський кур'єр" звернувся до наукового керівника проекту - член-кореспондента НААН України, професора кафедри фізіології, патофізіології та імунології тварин Анатолія Мазуркевича.

дуже відповідальний період - клінічні випробування отриманих результатів. А вони вимагають специфічних умов, які в Україні на сьогодні відсутні. Тож створення навчально-наукової лабораторії в НУБіП - це перша ластівка, яка зможе принести принципово інші, нові підходи у лікуванні багатьох хвороб тварин - навіть тих, які вважаються невиліковними.

...офіційних аналогів у ветмедицині немає

- *Які саме дослідження проводимуться в центрі?*

- Наразі вивчається регенеративна активність тканин під дією стовбурових клітин в експериментально ушкоджених підшлунковій залозі, міокарду, молочній залозі, ока, тканин в онкологічно хворих тварин. Велика увага приділяється питанням безпечного застосування стовбурових клітин. Йдеться про імунну сумісність трансплантованих стовбурових клітин в організмі тварини-реципієнта, цитогенетичну стабільність культивованих клітин перед їх використанням, виявленням специфічних маркерів (CD- маркерів) для визначення приналежності застосовуваних стовбурових клітин.

На жаль, наявні можливості лабораторії поки що не дозволяють проводити дослідження з цито- та генної інженерії - одного з найперспективніших напрямів удосконалення відновлювальної терапії. На найближчу перспективу - також вивчення можливостей клінічного застосування продуктів із стовбурових клітин як одного з видів біофармакології.

- *Чи планується надання платних послуг? Які напрями є перспективними для комерціалізації?*

- Застосування стовбурових клітин та іншого клітинного матеріалу вимагає від фахівців глибоких знань та вмінь виконувати спеціальні процеду-

ри. Інакше можна нашкодити і тварині, і своєму іміджу! Тому програмою діяльності центру передбачено навчання фахівців за спеціально розробленою нами програмою. Вона розрахована на підготовку магістрів, а також, за окремим планом, - на підготовку та перепідготовку фахівців ветеринарної медицини. Термін підвищення кваліфікації встановлюватиметься з урахуванням конкретних умов діяльності слухачів, охочих займатися ветеринарною регенеративною терапією тварин. Щодо комерціалізації результатів, то вони не забаряться одразу після завершення клінічних випробувань запропонованих нами методів. Адже офіційних аналогів у ветеринарній медицині немає.

- *У полі зору вчених, звісно, будуть сільськогосподарські тварини. А що з декоративними?*

- У проведенні досліджень орієнтуємось саме на запити практики. Оскільки основна увага практикуючих лікарів ветеринарної медицини зосереджена сьогодні на лікуванні дрібних домашніх, екзотичних та комунікативних тварин - будемо задовольняти й ці запити.

- *Чи плануєте залучати до роботи зарубіжних фахівців?*

- Діяльність центру передбачає співробітництво із зарубіжними партнерами, які мають програми досліджень стовбурових клітин. Думаю, це питання набере актуальності з розширенням діяльності лабораторії та зміцненням її матеріально-технічної бази. Маємо вагомий результат досліджень, але отримані вони на обладнанні багатьох лабораторій і установ, з якими нас пов'яже тісна співпраця. Власну матеріально-технічну базу нам ще належить створити.

- *Які джерела фінансування плануєте залучити для організації роботи центру?*

- Це, мабуть, - чи не найболючіше питання: де взяти додаткові джерела? На етапі клінічних випробувань плануємо залучати кошти безпосередньо від підприємств, які зацікавлені у таких препаратах. До речі, і самі випробування будуть проводитися на тваринах цих господарств і підприємств. Окрема вдячність керівництву університету, науковій частині за розуміння і підтримку нашої науково-дослідної роботи у рамках державного фінансування фундаментальних досліджень. Впевнені, державні кошти знайшли своє призначення - і новації не забаряться. Великі надії покладемо на співпрацю з науковим парком НУБіП, благодійним фондом "Толосівська ініціатива-2020". Плануються спільні проекти міжкафедрального та міжфакультетського рівнів за участі генетиків, хіміків, біологів та інших висококваліфікованих науковців. Ну і, звичайно, покладемо надію на співпрацю з клініками та іншими колективами ветеринарної медицини, зацікавленими у впровадженні методів ветеринарної клітинної регенеративної терапії. Відтак за рахунок упровадження кожного методу, отримання позитивних результатів з'являтиметься можливість для залучення позабюджетних коштів.

На швидке поширення досвіду лікування тварин засобами клітинних технологій не розраховуємо. Адже в гуманній медицині в свій час від першої публікації про використання пересадки кісткового мозку для лікування хворих на променево хворобу до широкого використання цього методу в клініці пройшло не більше й не менше, як 7 років! Проте ми віримо в метод і надіємось на позитиви.

Інтерв'ю підготували
Ольга Наконечна і Денис Рудень

ДУХОВНІСТЬ

"НАМ ПОРА ДЛЯ УКРАЇНИ ЖИТЬ!"

Гуманітарно-педагогічний факультет зібрав поціновувачів творчості Івана Франка на Всеукраїнську науково-практичну конференцію "Комунікативний дискурс: наукова рецепція і стратегії дослідження", присвячену 160-річчю з дня народження Великого Каменяря.

- Тарас Шевченко та Іван Франко - це ті два крила, які несуть нашу державу через свою спадщину, - зазначив, відкриваючи конференцію, ректор університету Станіслав Ніколаєнко. - Настанови Франка - актуальні повсякчас для кожного. І це прекрасно, коли проводяться такі заходи, які збагачують нашу молоддь духовно і морально.

Голова наглядової ради університету Микола Томенко підкреслив значущість гуманітарної і світоглядної освіти для вишів будь-якого профілю. У працях істинно українського письменника висвітлена ідея поєднання соціального та національного.

Наш гість з Франції - мер міста Бовуар-на-Ніорі Клод Обіно - переконаний, що культура дозволяє порозумітися і поважати один одного, а мова - то рушійна сила, що дозволяє відбутися цьому обміну.

Заступник директора Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України Микола Сулима зазначив, що Іван Франко неодноразово піднімав цікаві фахівцям аграрного профілю питання землі, села, і закликав присутніх ознайомитися з ци-

ми працями. Бо наукова думка письменника сягає неабияких глибин.

Пленарне засідання відзначилося різноплановими науковими доповідями: мовознавчими, літературознавчими, філософськими, історичними тощо. Лейтмотив доповіді завідувачки відділу стилістики та культури мови Інституту української мови НАН України Світлани Єрмоленко "І молот Каменярський, і різець Петрарки" можна поширити на всю нашу гуманітаристику. Вона вкотре підтвердила, що Франко порушував сучасні теми.

Про Франка - вченого-гуманітарія, архітектора соборницько-національної ідеї, письменника, публіциста, економіста, громадського і політичного діяча - говорили і наші колеги з Львівського національного університету імені І. Франка, Київського національного університету імені Т. Шевченка, Київського університету імені Б. Грінченка.

Завершилося пленарне засідання виступами художніх колективів кафедри культурології, у виконанні яких звучала поезія, уривки з творів та пісні на вірші Великого Каменяря.

Ольга Наконечна

ТАЛАНТИ І ПРИХИЛЬНИКИ

"ГОЛОСІЇВСЬКА ВЕСНА" - 2016

Розпочалася "Голосіївська весна 2016" - традиційний міжнародний

фестиваль художньої творчості. Цього року вже в тридцять п'ять! І це ще раз підкреслює його популярність - і серед студентства, і серед викладачів.

За традицією, конкурсну програму розпочав минулорічний володар Гран-прі - факультет ветеринарної медицини, якому "компанію склали" юридичний і агробіологічний факультети.

Протягом тижня університетські аматори представлятимуть на розгляд журі і публіки свої танцювальні, вокальні номери і театральні постановки.

Ірина Майданюк,
завідувач кафедри культурології

НА ВИРОБНИЦТВІ

ДОСЛІДЖЕННЯ НАШИХ ЕНЕРГЕТИКІВ У НАУКОВО-ПРАКТИЧНОМУ ЦЕНТРІ ТЕПЛИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження протягом року отікується створенням науково-практичного центру тепличних технологій на базі тепличного господарства у комплексі "Межигір'я". Адже під час виробництва овочів виникає цілий спектр задач, які можна розв'язувати в умовах, що максимально наближені до виробничих. Мова про застосування нових технологій освітлення, обігрівання, моніторинг стану рослин, оптимальне управління виробництвом тощо.

У центрі вже розпочато наукові дослідження стосовно зниження енергетичних витрат при вирощуванні огірка Bettina F1. Свої зусилля тут об'єднали науковці з кафедр автоматики та робототехнічних систем ім. акад. І.І. Мартиненка НУБіП, автоматизації та інтелектуальних систем керування Національного університету харчових технологій і технологій, відновлюваної енергетики Варшавського університету наук про життя та всебічного куратора цих досліджень - Асоціації "Теплиці України".

Наразі ведуться дослідження ефективності використання інфрачервоного обігріву в теплиці та його впливу на рослини. Інфрачервоним джерелом тепла була обрана нагрівальна плівка Heat Flow від ко-

рейської компанії NAOS Co, розміщена між рядами та попід стінами. Таке її розташування необхідне для зменшення повітряного проміжку і супроводжується збільшенням коефіцієнта корисної теплової дії на рослину та забезпечення теплового захисту скла від обмерзання.

Реєстрація і архівація даних зміни температури та вологості повітря, що були ключовими параметрами для дослідження інфрачервоного обігріву, проводилася за допомогою експериментально розробленого електротехнічного комплексу на основі мікроконтролера ATmega 2560 від компанії Arduino.

За попередніми результатами досліджень, застосування плівкового інфрачервоного обігріву має ряд

переваг перед традиційним опаленням і є вдалим вибором для теплиць з автономним мікрокліматом. Такий обігрів сприяє збільшенню вегетаційного періоду рослин і дозволяє вирощувати ранні сорти овочів і розсади, тим самим збільшуючи рентабельність.

Подальшим напрямом досліджень вчені обрали використання LED-технологій при вирощуванні огірків. Для отримання інформації про фізіологічний стан рослини в цих дослідках необхідні сенсори вимірювання температури і вологості листка, а також рівня води в рослині. Щоб отримати такі сенсори, провели переговори з представником американської компанії Spectrum Technologies Ральфом Джорджем. Вони виявилися вдалим: вчені отримали консультативний супровід, що дало змогу придбати це обладнання з технічною інформацією щодо його встановлення. Наразі роботи тривають.

Богдан Куляк, аспірант,
Володимир Решетюк,
доцент кафедри автоматики та робототехнічних систем ім. акад. І.І. Мартиненка

ПОЛЯ ОБСТЕЖУЮТЬСЯ ДРОНАМИ

Співробітники кафедри автоматики та робототехнічних систем ім. акад. І.І. Мартиненка Дмитро Комарчук, Петро Іванов та їх колеги з кафедри ландшафтної екології і заповідної справи Володимир Стародубцев і Богдан Урбан обстежили дослідні поля у НДГ "Великосітінське" ім. О.В. Музиченка за допомогою літаючих робототехнічних комплексів.

та завчасно коригувати роботу сільськогосподарської техніки.

Колектив авторів у попередніх дослідженнях розглянув можливість використання цифрової фотокамери для аналізу ґрунту на кількість гумусу, визначення грибкових захворювань на рослинах у тепличних господарствах тощо. Роботи проводились з наземного обладнання, в т.ч. без додаткового опромінення чи використання оптичних шаблонів, тому запропоновані алгоритми отримання інформації можуть бути використані для дистанційного зон-

дування на відкритій місцевості на відстанях до кількох сотень метрів. Запропонована методика дозволяє застосувати стандартні безпілотні літальні апарати, що можуть без обмежень використовуватись у сільському господарстві.

Крім того, результати досліджень показали суттєву неоднорідність полів з точки зору зволоження їхніх окремих ділянок.

Віталій Лисенко,
завідувач кафедри автоматики та робототехнічних систем ім. акад. І.І. Мартиненка

ВИПУСКНИКИ 2016

ЧАС ДЛЯ РОБОТИ І НАВЧАННЯ

На економічному факультеті відбувся випуск бакалаврів заочної форми навчання. Дипломи отримали 232 випускники спеціальностей "Економіка підприємства", "Облік і аудит" та "Фінанси і кредит".

Інф. "УК"

ГОЛОС ІЄВО СТУДЕНТАМ

N 2 (54)

18 квітня 2016 року

Додаток до газети "Університетський кур'єр"

ОПАНОВУЮЧИ ФАХ

РОЗПОЧАЛИСЯ НАВЧАЛЬНІ ПРАКТИКИ

Агрономічна дослідна станція та НДГ "Великосітинське" ім. О.В. Музиченка прийняли перші студентські групи для проходження навчальних практик.

Студенти другого курсу агробіологічного факультету проходять тут навчально-ознайомчу практику, а третього курсу механіко-технологічного факультету - експлуатаційно-ремонтну. Вони припада-

ють на час весняної посівної кампанії, тож студенти мають можливість вивчити технологічні елементи вирощування сільськогосподарських культур та сучасні агрегати - сівалки точного висіву,

комплексні агрегати обробітку ґрунту та внесення добрив, які працюють у господарствах.

Олег Бачинський,
заступник начальника
навчального відділу
з практичної підготовки

ЗАПОЧАТКОВАНО ВІЇЗНІ ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ НА БАЗІ УЛЯБП АПК

Пройшли перші виїзні практичні заняття студентів факультету тваринництва та водних біоресурсів на базі Української лабораторії якості і безпеки продукції АПК.

Другокурсники завітали сюди зі своїм викладачем - професором кафедри біології тварин Миколою Позвоніковим у рамках вивчення дисципліни "Утримання і гігієна тварин". Бо ж тільки повний аналіз того, що споживає тварина, дає можливість отримати заплановану кількість і якість продукції, тобто бути конкурентоспроможним в умовах сучасного жорсткого ринку.

І оскільки студенти якраз закінчили вивчати три модулі, які складають основу, - про якість води, повітря і ґрунту, то заступник директора УЛЯБП АПК В'ячеслав Данчук запропонував подивитися, як же ці аналізи проводяться у сучасних лабораторіях. У науково-дослідному відділі об'єктів довкілля та хімічних речовин старший науковий співробітник Мирослава Преполяк розповіла про хід аналізу ґрунту, показала зразки найбільш поширених в Україні мінеральних добрив та ознайомила з принципом роботи спектрофото-

метру. А далі студентки проаналізували вміст амонійного азоту.

У сусідній лабораторії, де молодший науковий співробітник Галина Бабенко проводить аналіз води, студенти дізналися, як проводиться відбір проб, за якими показниками вони досліджуються і які прилади застосовуються, та змогли провести аналіз вмісту заліза у звичайній воді з водогону.

У науково-дослідному відділі біометоду професор Валентин Дрозда показав справжнє диво: тут живе група тропічних метеликів з родини Махаонів. Зараз у планах вчених - закріпити їх в Україні як вид, а для цього потрібно детально спостерігати, як вони ростимуть і чим харчуватимуться.

Студенти мали можливість також прослухати лекцію експерт-радника Мінагрополітики України, завідувача відділу УЛЯБП АПК професора Олени Волосянко "Екологічна та біологічна безпека продукції АПК".

Ірина Білоус

Кафедра овочівництва придбала насіння основних овочевих культур та, скоординувавши дії з керівництвом НДГ "Великосітинсь-

ське" ім. О.В. Музиченка, провела сімбру холодостійких культур - моркви, буряка столового, цибулі ріпчастої. Крім того, висіяли петрушку для отримання зелені та насіння капусти білоголової пізніх строків достигання на розсаду в розсаднику відкритого ґрунту.

Студентів ознайомили з овочевими новинками від передових насіннєвих компаній - ТОВ "Бейо Україна", "Рійк Цваан", "Клоз Тезье". Майбутні фахівці вкотре переконались, що вирішальним фактором в овочівництві є інтенсивні технології вирощування, у яких важливе місце займає сорт або гетерозисний гібрид для різних напрямів споживання та технологій вирощування.

Студенти змогли побачити увесь процес сімбри насіння овочевих культур, власноруч налашту-

вали сівалку СО-4,2, визначали норму висіву, вивчили способи передпосівної підготовки насіння для отримання рівномірних посівів, контролювали рівномірність висіву насіння, глибину його загортання та густоту.

На овочевому полі студенти разом зі співробітниками кафедри овочівництва заклали колекцію сортів і гетерозисних гібридів коренеплодів, цибулі ріпчастої, зеленних культур, висіяли насіння сортів різних видів капусти у розсаднику. Водночас закладено дослідження з вивчення площі живлення гуньби сінної за ініціативною темою "Обґрунтування та розроблення технологій вирощування нових овочевих культур".

Ірина Бобось,
в.о. завідувача кафедри
овочівництва

На дослідному полі кафедри землеробства і гербології майбутніх агрономів знайомили з технологіями сімбри ранніх зернових культур за різних систем землеробства - як традиційною, що базується на полицевому обробітку (оранці), так і новітньою, котра лише набуває поширення серед землеробів - no-till (тобто взагалі без обробітку). Про їх переваги і недоліки розповів завідувач кафедри

Семен Танчик. Професор кафедри ґрунтознавства і охорони ґрунтів Віктор Забалуєв показав, як змінились властивості ґрунту за тривалого використання різних технологій вирощування сільськогосподарських культур. А завідувач навчально-науково-виробничої лабораторії землеробства Олексій Мо-

роз демонстрував, як налаштовують сіялку прямої сімбри Грін плей, що здатна заробляти насіння в необроблений ґрунт з поверхневим шаром рослинних решток.

Микола Іванюк,
заступник декана
агробіологічного факультету

НАУКА МОЛОДА

ПЕРЕМОЖЦІ І ПРИЗЕРИ Всеукраїнських студентських конкурсів і олімпіад

Оце так першокурсники!

Цього року Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук в галузі науки "Прикладна геометрія, інженерна графіка та ергономіка" пройшов на базі Харківської політехніки.

Наш університет представили першокурсники факультету конструювання та дизайну Максим Стельмах та Юлія Хуторянська (науковий керівник - завідувач кафедри нарисної геометрії, комп'ютерної графіки та дизайну Сергій Пилипак). Їх системна підготовка та творчий підхід до вирішення дизайнерських задач дали прекрасний результат: галузева комісія відзначила високий рівень підготовки конкурсантів та визнала їх роботу кращою. Тож до Києва Максим і Юлія повернулися з дипломами I ступеня.

Сконструйована ними геометрична модель розташування сферичних дисків на ґрунтообробному агрегаті дозволяє враховувати не тільки кут атаки, але й кут крену. Тим самим досягається режим роботи диска, при якому неробоча його сторона не зминає ґрунт, забезпечуючи якісний його обробіток. Схожі наукові роботи студентів та науковців факультету вже впроваджені у виробництво, зокрема, 3-D модель ґрунтообробного агрегату, яка використовується БАТ "Хмельниксільмаш".

Настя демонструє найвищі знання з економіки...

У Подільському державному аграрно-технічному університеті відбувся II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напрямку "Економіка сільського господарства та АПК".

Робота "Ефективність виробництва зерна на інноваційних засадах" студентки 3-го курсу економічного факультету Анастасії Савченко (наукові керівники - доценти кафедри економіки підприємства Оксана

Величко і Людмила Степасюк) відзначена дипломом I ступеня. Молода науковець визначила взаємозв'язок регулювання ринку та ринкових методів продажу зерна, рівень експортно-імпорتنих відносин України на зерновому ринку та їхнє фінансово-кредитне регулювання.

... а Олександра - з плодощівництва і виноградарства

З перемогою і дипломом I ступеня повернулася з Уманського національного університету садівництва

У питаннях фінансів - як риба у воді

Магістри Ярослава Бризицька та Ірина Вовк (спеціальність "Фінанси і кредит") взяли участь у другому етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни "Фінансовий менеджмент". Їх роботи відзначено дипломами II ступеня. У номінації "За знання методів фінансового менеджменту" нагороджена Ярослава, а "За креативний підхід до розв'язку фінансових завдань" - Ірина.

Також наші студентки взяли участь у міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених та студентів "Інструменти фінансово-кредитного розвитку економіки України та її регіонів". Під керівництвом завідувача кафедри фінансів Н.М. Давиденко вони представили на пленарному засіданні доповідь "Децентралізація фінансової системи України". Тема - надзвичайно цікава та актуальна. Молоді науковці говорили про питання розподілу функцій, повноважень, фінансових ресурсів та відповідальності за їх використання між органами центральної влади та місцевого самоврядування, а також підготували пропозиції щодо ефективної децентралізації фінансової системи України.

"Бронза" з математичних методів, моделей в економіці...

На базі Запорізького національного університету пройшла підсумкова науково-практична конференція II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з дисципліни "Математичні методи, моделі в економіці". До участі були допущені роботи 21 учасника.

Як і минулого року, активну участь у цьому конкурсі взяли студенти факультету інформаційних технологій НУБіП. На фінальному його етапі університет представляла студентка спеціальності "Економіка кібернетики" Тетяна Мудрук. Гідною оцінкою праці талановитої студентки та її наукового керівника - доцента кафедри економічної кібернетики Марини Негрей - став диплом III ступеня.

... менеджменту...

У Київському національному університеті імені Тараса Шевченка відбувся підсумковий етап Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності "Менеджмент". 56 студентських наукових робіт з 37 вишів України, відібраних до фінального

етапу конкурсу, були представлені у шести секціях.

Наш університет представляла магістр спеціальності "Управління інноваційною діяльністю" ННІ післядипломної освіти Альона Виборна. Її наукова робота "Інноваційний проект" (науковий керівник - доцент В.А. Скрипниченко) відзначена дипломом III ступеня.

... агрономії...

На базі Харківського національного аграрного університету ім. В.В.Докучаєва відбувся II етап Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напрямку "Агрономія". Наш виш у ньому представляв магістр агробіологічного факультету Євгеній Предченко. Його дослідницька робота (науковий керівник - доцент кафедри землеробства і гербології Микола Косолап) "Ефективність хімічного захисту кукурудзи від бур'янів у системі no-till в умовах ВП НУБіП України "Агрономічна дослідна станція" відзначена дипломом III ступеня.

... охорони праці

У Національному університеті цивільного захисту України відбувся II етап Всеукраїнської студентської олімпіади з професійно орієнтованої дисципліни "Основи охорони праці".

До Харкова з'їхалися 83 учасники з 39 вишів різних регіонів. Від нашого університету участь взяли два студенти механіко-технологічного факультету - Олександр Стрельченко та Євгеній Любашевський (науковий керівник - завідувач кафедри охорони праці та інженерії середовища Олександр Войналович).

Олександр відзначений дипломом III ступеня, а Євгеній потрапив до першої двадцятки кращих знавців нормативів охорони праці.

Ніна Чехлова

ІНТЕЛЕКТУАЛИ

ХІМІЧНИЙ БРЕЙН-РИНГ

Загальноуніверситетський інтелектуальний конкурс "Хімічний

брейн-ринг", організований співробітниками кафедри загальної хімії,

зібрав до участі 10 команд. Найактивнішими виявилися студенти факультетів тваринництва та водних біоресурсів, харчових технологій та управління якістю продукції АПК, ННІ лісового та садово-паркового господарства.

Перемогу заслужено здобула команда "Копійка", яка представляла ННІ лісового та садово-паркового господарства.

А найкращим гравцем конкурсу визнано майбутнього лісівника Дмитра Кривенка.

Ольга Кравченко,
асистент кафедри загальної хімії

НЕБАЙДУЖІ

ДЕНЬ ДОНОРА

На факультеті землевпорядкування пройшов позаплатовий День донора.

Така ідея з'явилася тому, що в Україні донорство, на жаль, стало проблемою хворих та лікарів, а не справою

вою держави і суспільства. Тож група добровольців-третьокурсників і вирішили здати кров у дитячому центрі матері та дитини "Охматит".

Іван Шквиря, асистент

ЛЮДИ ТВОЇ, УНІВЕРСИТЕТЕ

"ПТАХИ ГНІЗДА" ПРОФЕСОРА ЗЕЛЕНСЬКОГО

... Маю звичку час від часу переглядати старі фотографії. Ось світлина, датована 22 травня 1982 року. Зафіксована мить перед входом до 4-го навчального корпусу Української сільськогосподарської академії, коли учні професора Михайла Зеленського зібралися з нагоди 70-річчя свого вчителя. Багатьох з тих, хто увічнений на цьому фото, уже немає з нами. Але кожен з них вартий того, щоб про нього пам'ятали.

Слово про учителя і друга

Кожен справжній учитель насамперед знайомий своїми учнями. Життєвий досвід автора цих рядків переконливо це підтверджує. Завідувач кафедри селекції та насінництва професор Михайло Зеленський прийшов до Української сільськогосподарської академії у 1949 році. Учень всесвітньвідомого академіка Миколи Вавилова, постійний генератор нових ідей, він умів подати найскладніший матеріал навдивовижу просто й зрозуміло. Зазвичай, студенти називали його лекції з курсу селекції та насінництва уроками Вавилова. Про його життєвий і творчий шлях професор Зеленський розповів з несподіваними деталями, цікавими ситуаціями, спогадами, демонстрацією різних фотознімків.

Мені випало щастя слухати лекції Михайла Олексійовича з вересня по грудень 1979 року. Ось тодішня помітка із студентського щоденника від 24 вересня: "Друга пара - лекція з селекції та насінництва, лектор - професор Михайло Зеленський". Ну, що таке насінництво? Все зрозуміло: вирощування елітного насіння для поширення його в господарствах. А от селекція? Тож саме від Михайла Олексійовича ми вперше почули, що в перекладі з латинської це означає добір, тобто виведення нових або поліпшення вже існуючих сортів та гібридів. На словах все просто, а от на практиці? У моєму студентському щоденнику залишився запис з лекції професора М.О. Зеленського, де він вів мову про "мисливця за рослинами" М.І. Вавилова, який обґрунтував виділення восьми основних центрів походження найважливіших культурних рослин. Таким чином М.І. Вавилов узагальнив весь світловий генетичний фонд і вказав на центри зосередження найбільшої різноманітності рослинних форм, їх значення як джерела вихідного матеріалу для селекційної роботи.

"Селекція рослин, по суті, є еволюцією, що спрямовується людиною", - писав свого часу академік Вавилов. А це означає, що селекціонер має бути романтичним прагматиком і прагматичним романтиком, а ще - мати велике терпіння. Саме терпіння, визначальна риса вдачі селекціонера. Професор Зеленський зумів згуртувати навколо себе учнів, талановиту студентську молодь і настроїти на те, щоб будували своє майбутнє власними руками. Він давав студентам не

лише теоретичні знання: залучав їх до живого творчого процесу, практичних занять у полі.

В академії потрапляють зі студентського наукового гуртка

...Студентський науковий гурток. Саме тут майбутні вчені агрономи вперше ознайомлюються з дослідницькою роботою, що в багатьох згодом переростає в жаждою знань, бажання експериментувати, вести теоретичні дослідження. На кафедрі селекції та насінництва такий гурток вів Михайло Зеленський. Ось помітка зі студентського щоденника від 1 жовтня 1979 року. "Тридцять років керує студентським науковим гуртком Михайло Зеленський. Кожне засідання він організовує у формі дискусії. Професору дуже приємно, коли чує від студента: "Я так думаю, вважаю, переконаний...". Біографії академіків-селекціонерів М.І. Вавилова, П.П. Лук'яненка, В.М. Ремесла, В.С. Пустовойта, Б.П. Соколова, М.І. Хаджиматова, В.Я. Юр'єва такі ж цікаві, як і їхні праці".

Саме звідти, з наукового гуртка, і починалася наукова школа професора Зеленського - 92 кандидати та 5 докторів наук! Через польову аудиторію пройшли Герой України В.В. Моргуна, академік В.А. Кравченко, доктори наук В.Ф.Зубенко, Г.Р. Пікуш, О.П. Карпенко, І.П. Чучмій, А.М.Фомічов, В.В.Губернатор, доценти А.К.Пархоменко, П.Д. Клименко, О.Ю.Кошеленко, А.П. Довбах, В.Л.Жемойда, Р.Р. Балан, В.С. Набока. Та хіба всіх перелічити!

"Птахи гнізда" професора Зеленського

"Анатолій Пархоменко був студентом і аспірантом Михайла Олексійовича. З 1972 року він навчав студентів у царині селекції та насінництва польових та городніх культур. Захистив кандидатську дисертацію з питань селекції озимої пшениці". З моменту цієї нотатки минуло понад сорок років. Анатолій Костянтинів, який давно вже на заслуженому відпочинку, може пишатися тим, що навчив селекції та насінництва майже десять тисяч учених агрономів, має у науковому добробку близько 100 наукових праць.

Ще один учень професора - Анатолій Фомічов, відомий вчений у царині селекції, насінництва та технології вирощування кормових буряків. Він автор трьох районуваних

сортів кормових буряків: Київський, Тимірязівський 18, Тимірязівський 87, автор близько 190 наукових праць. Під його керівництвом захистили дисертації 17 аспірантів.

Або Валентин Губернатор. Через п'ять років після закінчення агрономічного факультету захистив кандидатську дисертацію, а згодом і докторську на тему "Ефективність методів селекції пшениці озимої при динамічному формуванні господарських ознак та властивостей сорту". І все це під керівництвом свого вчителя М.О. Зеленського, який пишався своїм учнем, а той дякував йому за науку.

Ще один з "аспірантського гнізда" кафедри селекції та насінництва УСГА - доктор наук Олександр Карпенко, перу якого належить понад 140 наукових праць. У 1982 р. йому присуджено премію Ради Міністрів СРСР за виведення та впровадження у виробництво сорту гороху Неосипающий 1.

Найіменитіший

"Минуть роки копійкою, наполегливої, творчої праці, і мої колеги-педагоги називатимуть студентам десятки нових високоурожайних сортів пшениці озимої цього автора. Я в цьому абсолютно переконаний". Ці слова професора Зеленського стосувалися студента агрономічного факультету Володимира Моргуна, який теж починав у науковому гуртку кафедри селекції та насінництва, особливо захоплювався генетикою. Через сорок один рік після закінчення академік Володимир Моргуна за визначні особисті заслуги у створенні та широкому впровадженні високопродуктивних сортів зернових культур став Героєм України. Нині він - академік-секретар відділення загальної біології НАН України, директор Інституту фізіології рослин і генетики НАН України, доктор біологічних наук, академік, видатний вчений у царині генетики і селекції рослин, експериментального мутагенезу, біотехнологій, фізіологічної генетики, двічі лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1982 та 1997 рр.), премії президентів академії наук України, Білорусі і Молдови, премії ім. В.Я. Юр'єва НАН України.

Головним напрямом досліджень іменитого вченого було і залишається генетичне поліпшення найважливіших для України сільськогосподарських культур - пшениці та кукурудзи.

зи. Володимир Васильович розвинув теорію індукованої мінливості та обґрунтував новий напрям генетичного поліпшення рослин - мутаційну селекцію. Йому належить першість у виявленні мутаційної активності низки хімічних речовин і фізичних чинників, у т.ч. й факторів навколишнього середовища. Вчений розкрив генетичну природу мутацій, створив унікальні форми рослин, що ознаменували розвиток окремих напрямів генетико-селекційних досліджень. Широке визнання дістали його праці з питань теорії і методів гетерозисної селекції кукурудзи, створення нового типу напівкарликових сортів пшениці озимої, що поклали початок "зеленій революції" в Україні. Йому належить першість у розробці методів практичного використання індукованих мутантів, а також у розвитку наукових основ ведення насінництва мутантних сортів сільськогосподарських культур.

Академік Моргуна - автор понад 500 наукових праць, у т.ч. десяти монографій, володар більше 180 авторських свідоцтв і патентів. Він - автор 132 сортів і гібридів різних культур, занесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні. Його сорти і гібриди зернових культур уже протягом трьох десятиріч років висівають не лише на полях України, але й світу. Площа посіву цих сортів і гібридів у різні роки становила від 1 до 5,5 млн. га. Завдяки розробленим оригінальним методам селекції селекціонери Інституту фізіології рослин і генетики НАН України під керівництвом академіка Володимира Моргуна створили понад 50 сортів пшениці озимої, рекомендовані для вирощування в усіх зонах.

Є в учня професора Зеленського і своя наукова школа - "Теоретичні основи селекції": його вихованці захистили 17 кандидатських і 6 докторських дисертацій.

Державну премію СРСР 1986 р. розділили три вихованці Михайла Зеленського

Практичними питаннями селекції та насінництва кукурудзи

ще зі студентських часів все життя займалися аспіранти Михайла Зеленського. І продовжував цю справу все життя.

З 1966 року в Інституті землеробства НААН України Станіслав Заїка створює нові лінії та гібриди кукурудзи. За цей час пройшов шлях від наукового співробітника до завідувача відділу селекції та насінництва кукурудзи, опублікував понад 80 наукових праць, підготував 5 кандидатів сільськогосподарських наук. Разом із своїми колегами та учнями створив 36 гібридів цієї культури, що внесені до Державного реєстру сортів рослин України та країн СНД.

Трудова і наукова діяльність професора Івана Чучмія була присвячена розвитку та впровадженню у селекційну практику наукових основ селекції зернових культур. Майже чверть століття він завідував відділом селекції зернових культур Черкаської обласної державної сільськогосподарської дослідної станції, ще десять років був завідувачем кафедри генетики, селекції та насінництва Уманського сільськогосподарського інституту. Результати його досліджень у генетиці, селекції та насінництві опубліковані у 158 наукових працях, серед яких дві монографії та підручник. Пріоритетність та актуальність його наукових розробок підтверджено 42 авторськими свідоцтвами на гібриди кукурудзи, сорти озимої пшениці і ярого ячменю.

Плідною виявилася співпраця у 1976-1980 рр. роках молодих науковців-селекціонерів Володимира Моргуна, Станіслава Заїки та Івана Чучмія у "ТОСС", "Север". Результати їх новаторської праці, що завершилася створенням перших у Радянському Союзі міжлінійних ранньостиглих гібридів кукурудзи, відзначені Державною премією СРСР в галузі науки і техніки 1986 року.

Де ти, молодь, хоч трішки схожа на цих людей?..

Віктор Гаврилюк,
випускник агрономічного
факультету УСГА

МІЖНАРОДНІ КОНТАКТИ

НАШІ ЕПІЗООТОЛОГИ НА МІЖНАРОДНОМУ ФОРУМІ

У міжнародних наукових форумах та семінарі з рецензування і відбору наукових робіт взяли участь і співробітники кафедри епізоотології та організації ветеринарної справи.

Форум, організаторами якого були Black&Veatch Special Project Corp. у співробітництві з "Metabiota", проходив за підтримки Програми залучення до спільної біологічної діяльності. Він мав на меті підвищення в Україні рівня біобезпеки та біозахисту, сприяння поширенню концепції "Єдиного здоров'я", розвиток епідеміологічного нагляду, а також покращення розуміння ризиків виникнення захворювань.

Крім того, це своєрідний майданчик для представлення результатів науково-дослідних робіт. Тож наші колеги - професор Віталій Недосеков зі своїм аспірантом Андрієм Гавриленком, доценти Володимир Поліщук, Олексій Гомзіков і Олександр Мартинюк - презентували тут результати своєї роботи. Вони оцінювалися редколегією, яка, крім іншого, мала на меті допомогти українським науковцям вста-

новити партнерські стосунки з міжнародними експертами для отримання консультативної допомоги з аналізу даних, визначення журналів з високими імпаکت-факторами та написання робіт, які можуть бути надіслані на рецензування для потенційної публікації.

Володимир Мельник,
доцент кафедри епізоотології
та організації ветеринарної справи

ОГОЛОШЕННЯ

Національний університет біоресурсів
і природокористування України
ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення посад науково-педагогічного персоналу

деканів факультетів: інформаційних технологій; юридичного.

Заяви приймаються по 18 травня 2016 р. включно. Умови конкурсу визначені Порядком проведення конкурсу на заміщення посад декана факультету, директора інституту, керівника відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України, який розміщено на сайті університету (розділ "Відділ кадрів")

завідувачів кафедр: конярства і бджільництва (1); комп'ютерних наук (1); бухгалтерського обліку і аудиту (1); оподаткування і страхування (1); економіки праці та розвитку сільських територій (1); рослинництва (1); загальної хімії (1); генетики, селекції і насінництва ім. проф. М.О. Зеленського (1); садівництва ім. проф. В.Л. Смирненка (1); екобіотехнології та біорізноманіття (1); молекулярної біології, мікробіології та біобезпеки (1); екології агросфери та екологічного контролю (1); фізіології, біохімії рослин та біоенергетики (1); транспортних технологій та засобів у АПК (1); будівництва (1); механіки (1); історії і політології (1); української та класичних мов (1); культурології (1); романо-германських мов і перекладу (1); іноземної філології і перекладу (1); технології деревообробки (1); біології лісу та мисливствознавства (1); лісової таксації та лісовпорядкування (1); цивільного та господарського права (1); адміністративного та фінансового права (1); процесів і обладнання переробки продукції АПК (1); стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції (1); терапії та клінічної діагностики (1); патологічної анатомії (1); мікробіології, вірусології та біотехнології (1).

Заяви приймаються по 29 квітня 2016 р. включно. Умови конкурсу визначені Порядком проведення конкурсу на заміщення посад науково-педагогічних працівників Національного університету біоресурсів і природокористування України, який розміщено на сайті університету (розділ "Відділ кадрів")

НАШІ ЮВІЛЯРИ

У квітні свій ювілей святкують:

50-літній - прибиральниця **Катерина Бак**, доценти **Ніна Бикіна** (кафедра агрохімії та якості продукції рослинництва), **Ігор Колосок** (кафедра транспортних технологій та засобів у АПК), ст. викладач кафедри іноземної філології та перекладу **Інна Конончук**, газозварник **Олександр Заєць**, лаборант кафедри кормовиробництва, меліорації і метеорології **Світлана Ілленко**, майстер виробничого навчання кафедри технічного сервісу в АПК **Анатолій Алексін**, чергова навчального корпусу №77а **Ірина Парашин**, асистент кафедри агробіотехнологій **Оксана Таран**;**55-літній** - бібліотекар **Ганна Брагіда**, охоронники **Костянтин Луценко**, **Сергій Шишканов**, **Олена Щербашина**, ст. викладач кафедри культурології **Валерій Музалов**, прибиральниця **Віра Хобта**, доцент кафедри механіки **Олег Черниш**;**60-літній** - професор кафедри ґрунтознавства і охорони ґрунтів ім. проф. М.К.Шинкули **Сергій Булигін**, прибиральниця **Стефанія Мельник**, майстер виробничого навчання кафедри процесів і обладнання продукції АПК **Наталія Пчелінова**, охоронник **Василь Рябчун**, доцент кафедри електроприводу та електротехнологій ім. проф. С.П. Бондаренка **Людмила Сторожук**;**65-літній** - завідувач кафедри менеджменту ім. проф. Й.С. Завадського **Василь Гурьовий**, ст. лаборант кафедри аналітичної і біоорганічної хімії та якості води **Катерина Козак**, інспектор служби закладів харчування **Антоніна Поплавська**, доцент кафедри конструювання машин і обладнання **Юрій Човнюк**;**70-літній** - комендант навчального корпусу №3 **Любов Бей**, завідувач кафедри надійності техніки **Анатолій Бойко**;**75-літній** - чергова **Мотря Латушко**, прибиральниця **Галина Синільник**.**Ректорат університету, профком викладачів і співробітників, а також редакція газети "Університетський кур'єр" щиро вітають наших колег з цими життєвими подіями і зичать міцного здоров'я, благополуччя та подальших успіхів у роботі.**

МЕЛЬПОМЕНА

"СУЗІР'Я DANCE" - ЛАУРЕАТ
МІЖНАРОДНОГО МІЖВУЗІВСЬКОГО
ФЕСТИВАЛЮ СУЧАСНОГО ТАНЦЮ**Уже виосте Вітебська державна академія ветеринарної медицини приймала міжнародний міжвузівський фестиваль сучасного танцю "Зроби крок вперед!" Традиційно він проходить у перші квітневі дні, і Вітебськ стає центром танцювальної феєрії студентства.**

Завдяки сприянню ректорату та благодійного фонду "Толосіївська ініціатива 2020", участь у ньому взяв і наш хореографічний ансамбль "Сузір'я DANCE".

- Все, що відбувалося у Вітебську, переповнило наших танцюристів емоціями і позитивом, - висловлює наше загальне враження керівник колективу - старший викладач кафедри культурології Ольга Сауріна. - Це і тепла зустріч організаторів, і знайомство з учасниками, і постійна підтримка ректора Вітебської академії ветеринарної медицини Антона Ятусевича, і "фішка" цього річного свята - акція "В рік культури - танець кожному" (тобто фестиваль став відкритим: будь-хто міг відвідати концерти за запрошенням), і постійна трансляція програми по Білоруському телебаченню.

Особливе захоплення викликало місце проведення конкурсної програми - Національний академічний драматичний театр імені Я. Колоса, де три дні на сцені панував Йо-го величність танець. У перший - виступили колективи, що представляють "елітарні" види сучасної хореографії - модерн, джаз-модерн, контемпорарі. Також були показані од-

ноактні балети на тему "Геометрія почуттів". Далі учасники зарядили глядача неймовірною енергетикою вуличних танців, після чого воювали в "DANCE-BATTLE".

Фестиваль став і конкурсом, і спілкуванням, і творчими зустрічами, і освітнім майданчиком, в рамках якого пройшли майстер-класи від знаменитостей в галузі хореографії.

- Приємно бути присутнім на такому незвичному фестивалі, - зазначив голова журі, художній

керівник балету Національного академічного Великого театру опери і балету Юрій Троян. - Радше, що він набув статусу міжнародного. Це говорить про його якості, професіоналізм та популярність і серед молоді.

Серед близько 50 заявлених для участі колективів наш ансамбль "Сузір'я DANCE" посів почесне третє місце.

Вікторія Пекарева, студентка гуманітарно-педагогічного факультету

СПОРТ

ДВА СРІБЛА ВОЛЕЙБОЛІСТІВ

На базі Вінницького національного аграрного університету прой-

шли традиційні Всеукраїнські спортивні ігри серед студентів аграрних вишів III-IV р.а. з волейболу. Цього року вони зібрали 8 чоловічих та 6 жіночих команд.

Чесць нашого університету захищали чоловіча та жіноча збірні, які готував тренер - асистент кафедри фізичного виховання Дмитро Магльований.

Наші дівчата впевнено виграли у волейболісток з Умані та Сум,

а чоловіки - Херсона, Ніжина та Умані.

На жаль, у надемощійних фіналах наші хлопці поступилися господарям та вчетверте поспіль стали срібними призерами цих змагань, а дівчата - досвідченим суперниціям з Миколаєва.

Тож маємо два срібла. Що, згодні, теж доволі непогано.

Катерина Войцех, Катерина Бруховецька

НОВИЙ БАСКЕТБОЛЬНИЙ ЧЕМПІОН

Традиційно навесні в університеті розпочинаються змагання серед чоловічих команд факультетів з баскетболу. Цьогоріч бажання взяти участь у турнірі у рамках 59-ї студентської спартакіади виявили п'ятнадцять команд.

З самого початку команда юридичного факультету дала зрозуміти, що налаштована тільки на перемогу. У груповому етапі без особливих проблем юристи розібрались зі збірними ННІ лісового і садово-паркового господарства і факультету харчових технологій та управління якістю продукції АПК.

- Як і очікувалось, найбільш яскравим та напруженим виявився фінал, - пригадує капітан команди, студент 4-го курсу юридичного факультету Олександр Ляхович. - Нам протистояла досвідчена команда фа-

культету інформаційних технологій - минулорічні чемпіони. Переможця вдалося виявити лише в овертаймі: з перевагою у два очка сильнішими виявилася наша команда.

Тож нинішні чемпіони - це Владислав Сиротюк, Ярослав Пушкар, Роман Пархоменко, Роман Іщук, Кирило Корчагін, Дмитро Стецюк, Дмитро Неділько, Сергій Денисенко.

*Ніна Чехлова*МИХАЙЛОВІ
РЕКОРДИ

У Луцьку пройшов VI відкритий чемпіонат Європи з пауерліфтингу за версією WPA (Всесвітнього альянсу пауерліфтингу). Участь у ньому взяв студент 2-го курсу спеціальності "Фінанси і кредит" Ірпінського економічного коледжу Михайло Юрченко. В аматорському дивізіоні з станової тяги з результатом 225 кг (в сумі 547,5 кг) наш спортсмен здобув 1-ше місце, виконав норматив майстра спорту міжнародного класу і встановив за системою WPA у ваговій категорії 75 кг світовий рекорд зі станової тяги та рекорд Європи з пауерліфтингу - за сумою триборства.

*Інф. "УК"*Університетський
КУР'ЄРГазета Національного
університету біоресурсів
і природокористування
УкраїниВиходить з вересня 1956 року як
"ЗА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ КАДРИ",
а з квітня 2009 року - як
"УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КУР'ЄР"Свідцтво про державну реєстрацію:
№ 148-10-24 від 30.03.2009 року.Засновник:
Національний університет біоресурсів
і природокористування УкраїниРедакція газети:
головний редактор
Валентин ОбрамбальськийНад номером працювали:
верстка - Антон Осьмаккореспонденти
Ірина Білоус, Ніна Чехловафото номера:
Геннадій Кушанов

Адреса редакції:

Україна, 03041, Київ, вул. Героїв Оборони, 15.
Редакція - 12-й навчальний корпус, блок Д, кім. 308
Тел.: 044 527-82-09. E-mail: za_sg_kadry@ukr.netГазета виходить раз на місяць.
Поширюється безкоштовноТочка зору авторів публікацій не завжди
співпадає з точкою зору редакції. Рукописи
та фотографії не рецензуються і не повертаються

Оригінал-макет:

Видавничий центр НУБіП України,
Київ, пров. Сільськогосподарський, 4, корп. 17.
тел.: (044) 527-80-49.Номер віддруковано:
Друкарня ПП "Типографія АВМ"
04080, вул. Фрунзе, 86Тираж 2000 прим.
Зам. №